

Nr 18.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag innefattande bestämmelser med avseende å upphävande av lagen den 5 juni 1909 om uteslutande tills vidare av rätten att erhålla laga skifte inom vissa områden; given Stockholms slott den 23 januari 1925.

Under återopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag innefattande bestämmelser med avseende å upphävande av lagen den 5 juni 1909 om uteslutande tills vidare av rätten att erhålla laga skifte inom vissa områden.

GUSTAF.

Torsten Nothin.

Förslag

till

Lag

innefattande bestämmelser med avseende å upphävande av lagen den 5 juni 1909 (nr 53 s. 7) om uteslutande tills vidare av rätten att erhålla laga skifte inom vissa områden.

Härigenom förordnas som följer:

Lagen den 5 juni 1909 om uteslutande tills vidare av rätten att erhålla laga skifte inom vissa områden skall upphöra att gälla.

Har med tillämpning av kungörelsen den 5 juni 1909 (nr 54), innefattande ytterligare föreskrifter angående avvitrningen inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker, avvitrning så verkstälts, att skilda områden jämväl i inägor utlagts åt olika brukningsdelar inom byalag, enstaka hemman eller nybygge, då skall i fråga om laga skifte å skifteslag, inom vilket sålunda tillkommen ägoindelning förefinnes, vad i skiftesstadgan föreskrives om laga skifte å ägor, vilka undergått storskifte, äga motsvarande tillämpning.

Kommer laga skifte till stånd inom område, som avses i förenämnda lag den 5 juni 1909, må till skifteslaget hörande samfälld husbehovsskog icke i delningen intagas. Laga skifte å samfälld husbehovsskog må ej heller äga rum såsom särskild förrättning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1925.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
9 januari 1925.*

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden THORSSON, SANDLER, NOTHIN,
HANSSON, LINDERS, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet anför
chefen för justitiedepartementet, statsrådet Nothin:

»Uti en den 24 mars 1924 dagtecknad, till chefen för justitiedepartementet
ställd skrivelse har landshövdingen i Västerbottens län N. G. Ringstrand
anfört följande:

Genom lag den 5 juni 1909 stadgades, att inom de områden av Väster-
bottens och Norrbottens läns lappmarker, beträffande vilka Konungens
befallningshavande ännu icke meddelat avvitringsutslag skulle, jämväl
sedan avvitringen blivit fastställd, rätten att erhålla laga skifte vara
utesluten, intill dess annorledes förordnades.

*Lands-
hövdingen
Ringstrand.*

Detta lagstadgande, från vilket ej torde kunna dispensereras, lägger hin-
der i vägen för varje art av jorddelning eller utbrytning av jord från
ett hemman ovan odlingsgränsen i Västerbottens län. En avsöndring
kan ej fastställas, eftersom sådan endast är medgiven från hemman, som
får klyvas, och sistnämnda form av delning endast är medgiven i den
ordning skiftesstadgan föreskriver. Den omständigheten, att byarna i
sammanhang med avvitringen skiftats, torde ej ändra något härutinnan.

Vad som än må hava varit orsaken till att 1909 års lag på sin tid ansågs
behövlig, så är det dock uppenbart, att bestämmelsens vidmakthållande
kan leda till mindre önskvärda konsekvenser. Ett sådant fall har jag
velat tillåta mig framlägga för herr statsrådet, då detsamma torde visa
nödvändigheten av att någon lättnad i lagens föreskrifter åstadkommes.

I min egenskap av ordförande i Svenska Röda Korsets härvarande di-
striktstyrelse har jag haft att handlägga frågan om anskaffande av tomt-
platser för sjukhärbärgen i länets fjälltrakter. För ändamålet erfordras
områden av cirka 5 ars vidd. Som avsöndring ej kan medgivas, hava hit-
tills för ifrågavarande ändamål inköpts på tvenne platser två hela hem-
man. Det kan ju visserligen sägas, att tomtplats kunnat anskaffas genom
arrende. Ett arrendeavtal är dock knappast en fullt tilltalande form för
ordnande av tomtfrågan i dessa fall.

Det exempel, som jag ur egen erfarenhet lämnat, kan sägas beröra en
fråga av, ekonomiskt sett, mindre betydelse. Viktigare ur synpunkten
av önskvärdheten att landet uppodlas är givetvis, att hemmanens odel-
barhet tvingar bondesöner att söka sig bort från fädernehemmanet, även
om detta inom sitt område har utkomstmöjligheter för mer än en familj.
Även för medlemmar av samma familj torde nämligen ett kooperativt

jordbruk, som väl skulle bliva den naturliga följden av flera söners kvarstannande på det odelade hemmanet, i längden ej tillfredsställa många.

Därest för undvikande av en alltför långt driven jorddelning i fjällmarkerna full frihet härutinnan ej anses böra medgivas, så vill det dock synas, som om delning borde kunna tillåtas efter förutgången prövning, vilken gäve säkerhet för att besutenheten ej äventyrades. Lagen den 25 juni 1909 om inskränkning i rätten att erhålla ägostyckning stadgar för denna slags delning en sådan prövning, som måhända kunde tjäna som förebild vid en revision av lagen den 5 juni 1909.

Då en sådan revision vore av stor betydelse för den jordägande befolkningen i länets fjällmarker, har jag ansett mig böra bringa frågan till herr statsrådets kännedom för den åtgärd, som herr statsrådet kan finna lämpligt vidtaga.

De områden, beträffande vilka ifrågavarande lag äger tillämpning, äro dels de ovan odlingsgränsen belägna delarna av Västerbottens län, innefattande delar av Sorsele, Stensele, Tärna, Vilhelmina och Dorotea socknar, dels ock de vid tiden för lagens tillkomst odisponerade överloppsmarkerna nedan odlingsgränsen, belägna huvudsakligen inom Sorsele socken av Västerbottens län samt inom Gällivare, Joekmoeks och Arjeplogs socknar av Norrbottens län.

Över den av landshövdingen Ringstrand salunda gjorda framställningen hava infordrade utlåtanden avgivits av lantmäteristyrelsen, därvid jag, i min dåvarande egenskap av t. f. chef för ämbetsverket, deltagit i ärendets handläggning, samt av länsstyrelsen i Norrbottens län, vilken sistnämnda myndighet tillika överlämnat yttranden av landsfiskalerna i Joekmoeks och Arjeplogs distrikt.

Lantmäteristyrelsen har anfört:

Lantmäteristyrelsen.

På sätt framgår av propositionerna nr 108 och 109 till 1909 års riksdag samt i anslutning därtill fattade beslut och utfärdade författningar, tillkom nyssnämnda lag i samband med att ändrade bestämmelser meddelades för avvitringsförfarandet. Dessa bestodo bland annat däri, att varje brukningsdel tillkommande skogsanslag, som ej avsattes till allmänning, skulle utbrytas såsom särskilt område, endast med det undantag, som innefattades i begreppet samfälld husbehovsskog, samt att möjlighet bereddes ägare eller åbor i ett byalag, enstaka hemman eller nybygge att genom godkännande av uppgjort förslag till delning av inägorna få även denna delning fastställd i samband med fastställelsen av avvitringen i dess helhet. Subsidiärt synes man hava tänkt sig, att rätten att erhålla laga skifte å mark, som undergått avvitring enligt de nya bestämmelserna, borde regleras genom uttryckliga stadganden, och att utredningen av vilka bestämmelser i detta hänseende, som kunde anses påkallade, borde uppdragas åt skiftesstadgekommittén för att företagas i samband med frågan om revision av reglerna om laga skifte över huvud. I avvaktan på vad som i anledning av denna utredning kunde bli förordnat, ansågs, att rätten att erhålla laga skifte å ifrågavarande områden borde helt och hållet uteslutas, och nägon obillighet ansågs detta icke innebära, då vederbörande hemmansägare och åbor samtidigt bereddes möjlighet att genom överenskommelse om markens delning i sammanhang med av-

vittringen utan skifteskostnader tillförsäkra sig i huvudsak enahanda förmaner, som laga skifte avsåg att bereda.

Skiftesstadgekommittén synes emellertid icke hava tagit beaktning med nyssnämnda spørsmål. Anledningen härtill torde böra sökas i det förhållandet, att man, innan kommittén avslutade sitt arbete, icke kunde med någon grad av säkerhet bedöma, i vilken utsträckning det skulle låta sig göra att sämjevis, på sätt ovan angivits, även verkställa delning av inägorna och alltså icke heller veta om några särskilda bestämmelser bleve erforderliga. I denna del fick man emellertid snart nog klarhet i så måtto, att det vid avvitringsens utförande icke ifrågasattes annat än att delningen skulle utsträckas även till inägorna. Resultatet har blivit, att i samband med avvitringsen verkställda delningar å inägorna kunnat fastställas utom vad angår ett hemman i Sorsele socken.

Redan i sitt den 3 mars 1916 avgivna underdåniga utlåtande rörande frågor, som ägde samband med den då pågående avvitringsen inom vissa delar av Västerbottens läns lappmark, uttalade lantmäteristyrelsen önskvärdheten av att frågan om upphävande av ifrågavarande lag borde upptagas till prövning, helst icke ens avsöndring av jord kunde äga rum vad skattehemman anginge. Detta spørsmål upptog lantmäteristyrelsen på nytt i sitt underdåniga utlåtande den 13 mars 1920 angående vissa frågor rörande tillägsavvittring inom Västerbottens län. Styrelsen framhöll därvid, att behovet i orten av instituten klyvning och ägostyckning torde vara desto större, som möjligheterna att använda avsöndringsinstitutet vore symmerligen begränsade till följd därav, att det största antalet hemman voro av krononatur. Slutligen har styrelsen uti underdånigt utlåtande den 28 nästlidne april över ett inom Eders Kungl. Maj:ts justitiedepartement av tillkallad sakkunnig upprättat förslag till lag om delning av jord å landet m. m. uttalat sig för att ifrågavarande 1909 års lag borde upphävas senast i samband med tillkomsten av den nya skifteslagstiftningen.

Enligt lantmäteristyrelsens mening medför den fortsatta giltigheten av ifrågavarande lag allvarliga olägenheter för befolkningen. Innehållet i landshövding Ringstrands skrivelse synes också visa, att ändrade förhållanden på ifrågavarande område måste anses betingade av ett stort och behjärtansvärt behov.

I anledning av den av landshövding Ringstrand berörda frågan om begränsningar i fråga om rätten att dela jorden tillåter sig lantmäteristyrelsen framhålla, att ovanberörda förslag till ny skifteslagstiftning innehåller bestämmelser i denna del, som äro fullt tillfredsställande även för nu ifrågavarande bygder. Emellertid håller lantmäteristyrelsen före, att upphävande av 1909 års ifrågavarande lag bör kunna ske från den 1 juli 1925 och alltså något år före den tidpunkt, då den nya skifteslagstiftningen kan väntas komma att träda i kraft. Under sådana förhållanden kunde ifrågasättas att meddela särskilda inskränkande bestämmelser i fråga om hemmansklyvningsinstitutet att gälla för nyssberörda mellanliggande tid. Lantmäteristyrelsen anser emellertid meddelande av sådana obehövt.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har anfört:

Vad Norrbottens län angår berör ifrågavarande förbud endast ett begränsat antal hemman inom Arjeplogs, Jockmocks och Gällivare socknar. Då avvitringsen och i samband därmed verkställd delning av dessa hem-

Länsstyrelsen
i Norrbottens
län.

man fastställts så sent som under år 1918 och följande år, har några mera kännbara olägenheter av förbudet här ännu icke hunnit göra sig gällande. Det torde dock icke vara uteslutet, att i ett och annat fall redan föreligger behov av jorddelning, särskilt avsöndring, som icke kan tillgodoses, så länge förbudslagen äger bestånd. I den mån befolkningsstocken ökas och förutsättningar skapas för utvidgad bebyggelse blir detta behov givetvis alltmera framträdande.

Då det nu föreliggande förslaget till ny lagstiftning om skifte inom få år torde bliva förverkligat och detta förslag innehåller nödiga bestämmelser till förhindrande av för långt gående jorddelning, anser länsstyrelsen i likhet med lantmäteristyrelsen några särskilda inskränkande bestämmelser beträffande rätten till hemmansklyvning inom nu ifrågavarande områden icke erforderliga såvitt Norrbottens län angår.

Länsstyrelsen får sålunda i underdånighet tillstyrka, att lagen den 5 juni 1909 om uteslutande tillsvidare av rätten att erhålla laga skifte inom vissa områden måtte upphävas från och med den 1 juli 1925.

Landsfiskalerna i Jockmocks och Arjeplogs distrikt hava uttalat sin avslutning till den av landshövdingen Ringstrand gjorda framställningen, därvid emellertid landsfiskalen i Jockmocks distrikt såsom sin åsikt framhållit, att delning av fastighet borde tillåtas allenast efter förutgången prövning.

*Departements-
chefen.*

Att tiden numera är inne för avlägsnande av det hinder för jorddelningen inom ovan omförmälda delar av Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker, som förenämnda lag den 5 juni 1909 innebär, synes mig icke vara underkastat tvivel. Då lagrådets granskning av föreliggande förslag till ny allmän jorddelningslagstiftning, enligt vilket förslag berörda lag är avsedd att fortfarande äga giltighet allenast i vad densamma innefattar hinder mot skiftande av allmän husbehovsskog, icke kan avslutas inom sådan tid, att förslaget kan underställas den nu sammanträdande riksdagens prövning, samt det i allt fall måste komma att förflyta ej obetydlig tid innan förslaget, även om det antages av 1926 års riksdag, kan tänkas därefter träda i kraft, har jag ansett särskild lagstiftningsåtgärd böra vidtagas för möjliggörande, så långt lämpligen kan ske, av laga delning av jord inom förenämnda lappmarksområden.

Härvid har jag först och främst ansett mig böra föreslå, att själva förbudslagen, lagen den 5 juni 1909 om uteslutande tills vidare av rätten att erhålla laga skifte inom vissa områden, skall upphöra att gälla. Emellertid erfordras härutöver vissa bestämmelser beträffande ej mindre rätten att erhålla laga skifte inom samma områden än även verkställande av de laga skiften, som inom dessa områden kunna komma till stånd.

Enligt kungörelsen den 5 juni 1909, innefattande ytterligare föreskrifter angående avvitrningen inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker, gäller, att inom de områden, vilka förenämnda lag den 5 juni 1909 avser, avvitrningen, där delägarna i viss föreskriven form därom uttrycka önskan, kan så verkställas, att särskilt område jämväl i inägor utlägges åt varje brukningsdel av byalag, enstaka hemman eller nybygge, som av avvitrningen

beröres. Resultatet av dylikt förfarande varder, att — bortsett från vid avvitringen utlagd samfälld husbehovsskog — inom byalaget, enstaka hemmanet eller nybygget kommer till stånd en uppdelning i ägototter likartad med den, vilken uppkommer genom laga skifte. På sätt av lantmäteristyrelsens av mig återgivna utlåtande framgår, hava dylika s. k. åbodelningar jämväl i synnerligen stor utsträckning genomförts.

Då för närvarande laga skifte inom nu ifrågavarande områden icke kan äga rum, har spørsmålet, huruvida dylik åbodelning utan vidare kan genom laga skifte brytas eller icke, saknat betydelse. Detta spörsmål dryftades emellertid i samband med tillkomsten av omförmälda kungörelse och lag, på sätt framgår av propositionen nr 108 till 1909 års riksdag sid. 66. Skri-der man till upphävande av förbudslagen, varder det ock givetvis nödvändigt att i samband därmed reglera förhållandet mellan de inom ifrågavarande lappmarksområden verkställda åbodelningarna samt laga skiftesinstituten.

Åbodelning, varom nu är sagt, torde efter förbudslagens upphävande icke utan att särskilda föreskrifter därom meddelas kunna äga bestånd gent emot framställt yrkande om laga skifte. Emellertid lärer det ock vara tydligt, att dylikt yrkande icke utan vidare bör få föranleda åbodelnings brytande, helst sådan delning varit avsedd att träda i stället för laga skifte och, på sätt av förenämnda kungörelse framgår, i viktiga delar skall hava verkställt i enlighet med föreskrifterna om sådant skifte. Fråga kunde då uppstå därom att med avseende å orubblighet genom särskilt stadgande likställa åbodelning med laga skifte. Härmed skulle ock vinnas, att de vid åbodelning utlagda ägototterna omedelbart skulle kunna göras till föremål för fastställbar hemmansklyvning samt ägostyckning. Emellertid synes ett dylikt stadgande föra allt för långt, och sådan orubblighet för åbodelningen lärer ej heller, enligt vad av förarbetena till förbudslagen synes framgå, vid lagens tillkomst hava varit avsedd. Låt vara att ifrågavarande åbodelningar säkerligen verkställt med omsorg samt, såsom redan anmärkts, i viktiga delar i enlighet med de för laga skifte gällande föreskrifter, så synes det dock, särskilt vid det förhållande att de icke, på sätt om laga skifte är föreskrivet, för fastställelse underkastats prövning av ägodelningsrätt, möta betänkligheter att för laga skifte å mark, som undergått åbodelning, uppställa samma stränga fordringar som för omskifte av genom laga skifte delade ägor. Erinras må visserligen, att i föreliggande förslag till ny lagstiftning om delning av jord å landet omförmälda åbodelningar beträffande graden av orubblighet jämfäst med laga skiften; härvid lärer emellertid böra beaktas, att enligt förslaget villkoren för brytande av laga skifte äro långt mindre stränga än vad för närvarande är fallet.

En framkomlig väg synes emellertid erbjuda sig, därest man genom särskilt stadgande i skifteshänseende likställer mark, vilken undergått åbodelning av nu omförmäld beskaffenhet, med ägor, vilka delats genom storskifte. För sådant fall kommer, under förutsättning att jorden genom åbodelningen

blivit i flera skiften lagd, vilket undantagslöst torde vara fallet, beträffande vitsord till laga skifte att gälla följande: Har yrkande om laga skifte blivit framställt och bestrides yrkandet ej av någon delägare, verkställes skiftet. Påstår åter någon delägare att vid åbodelningen skall förbliva, skola lantmätaren och gode männen företaga sådan undersökning, som i 89 § första stycket skiftesstadgan omtalas, samt avgiva utlåtande, huruvida laga skifte bör äga rum eller icke. Godkännes detta utlåtande av samtliga vid det sammanträde, å vilket utlåtandet avgives, närvarande delägare, varder det samma gällande; i annat fall skall det underställas ägodelningsrättens prövning. Har genom lagakraftgående beslut blivit avgjort, att laga skifte icke skall komma till stånd, lärer, i överensstämmelse med i fråga om storskiften för motsvarande fall tillämplad praxis, åbodelningen för framtiden böra anses i fråga om orubblighet likställd med laga skifte, varav vidare torde följa, att de vid åbodelningen utlagda ägolotterna kunna göras till föremål för fastställbar hemmansklyvning samt ägostyckning.

Av stadgande med nu angivet innehåll lärer vidare följa, att, där skifte kommer till stånd, de i fråga om storskiftade ägor i 69 § samt 85 § andra stycket skiftesstadgan meddelade föreskrifter varda vid förrättningen tillämpliga.

En lösning av frågan efter nu antydda riktlinjer medför visserligen, att vid åbodelning, varom nu är fråga, utlagd ägolott icke kan göras till föremål för fastställbar hemmansklyvning eller ägostyckning, utan att frågan om åbodelningens bestånd gent emot framställt yrkande om laga skifte förut blivit prövad med det resultat, att laga skifte förklarats icke böra äga rum. Anser man sig icke kunna utan vidare godkänna åbodelningarna såsom laga skiften, lärer detta emellertid icke stå att undvika; skulle i flera eller färre fall omskifte verkligen böra komma till stånd, är det givetvis en fördel att klyvning eller styckning inom de särskilda ägolotterna därförinnan icke kan fastställas. Påpekas må i detta sammanhang, att med det ifrågasatta stadgandet provisorisk klyvning enligt 94 § första stycket sista punkten skiftesstadgan av vid åbodelning utlagd lott givetvis kan utan vidare äga rum, liksom ock att avsöndring av jord från sådan lott i och med skiftesförbudets bortfallande kan ske i den utsträckning, sådant eljest inom Västerbottens och Norrbottens län är medgivet.

Särskilda inskränkande bestämmelser i fråga om användande av hemmansklyvningsinstitutet inom nu ifrågavarande lappmarksområden hava, på sätt av lantmäteristyrelsens i förevarande ärende avgivna utlåtande framgår, av ämbetsverket ansetts obehövlige. Såsom jag redan nämnt, har jag i egenskap av t. f. chef för styrelsen deltagit i ärendets handläggning därstädes, och jag har ej funnit anledning frångå den uppfattning i berörda fråga, som i utlåtandet kommit till uttryck.

Enligt omförmälda kungörelse den 5 juni 1909 skall i vissa fall vid avvittningen inom berörda lappmarksområden för två eller flera brukningsdelar utläggas s. k. samfälld husbehovsskog. Enligt 7 § i lagen av samma dag (nr 53

s. 1) angående husbehovsskogar inom vissa områden gäller, att område, som blivit utlagt till dylik skog, skall bibehållas oförminskat och förvaltas enligt reglemente, som efter delägarnas hörande fastställs av länsstyrelsen. Skulle förbudslagens upphävande medföra, att laga skiften i större eller mindre utsträckning komma till stånd, kan givetvis tänkas att område, varom nu är sagt, enligt allmänna regler kunde anses ingå i skifteslagets mark och följaktligen böra intagas i delningen. Intagande av samfälld husbehovsskog i skifte bör naturligen icke tillåtas, och ej heller eljest lärer sådan skog böra få i vanlig ordning underkastas laga skifte. Huruvida under vissa förhållanden delning av dylik skog må kunna för särskilt fall medgivas, bör måhända göras till föremål för utredning; frågan härom torde emellertid i förevarande ärende ej lämpligen kunna upptagas till prövning. Anmärkas bör kanske i detta sammanhang, att ägostyckning å samfälld husbehovsskog ej lärer kunna komma i fråga, samt att mot avsöndring av jord från dylik skog torde möta hinder i förenämnda under 7 § i lagen om husbehovsskogar upptagna stadgande.

I anslutning till vad nu anförts har jag låtit inom justitiedepartementet utarbeta förslag till *lag innefattande särskilda bestämmelser med avseende å upphävande av lagen den 5 juni 1909 (nr 53 s. 7) om uteslutande tills vidare av rätten att erhålla laga skifte inom vissa områden.*

Vidkommande de särskilda bestämmelserna i förslaget må anmärkas följande:

I första stycket angives den väsentliga innebörden av förslaget, upphävandet av förbudslagen. Särskilt förklarande, att skifte inom de områden, som i lagen avses, härefter må äga rum, torde icke vara erforderligt.

Väl hava, såsom i förenämnda proposition nr 108 till 1909 års riksdag Erinras, föreskrifter om utförande av åbodelning i samband med avvitrning meddelats i vissa kungliga brev, tillkomna tidigare än oförmälda kungörelse den 5 juni 1909. Då emellertid avvitringsarbetena enligt nämnda föreskrifter, vilka avsågo trakter inom de områden, för vilka berörda kungörelse numera är gällande, och vilka föreskrifter genom densamma blivit upphävda, icke någonstades slutförts, torde hänvisning till de äldre föreskrifterna icke böra göras. Beträffande det sakliga innehållet av andra stycket bör observeras, att detsamma, såsom ock av det föregående lärer framgå, till sin väsentliga innebörd är en bestämmelse rörande skiftesvitsord

I första punkten innehåller tredje stycket en föreskrift om skifteslags omfång. Bestämmelsen skall givetvis tillämpas vare sig delning av inägorna i samband med avvitrningen ägt rum eller icke. Med hänsyn till den i skiftesstadgan använda terminologien torde få anses riktigast att stadgandet formuleras såsom ett undantag från den allmänna regeln, att all skifteslagets mark skall i skiftet ingå. Vad andra punkten av stycket beträffar, hänvisas till vad i det föregående anförts.

Tiden för den föreslagna lagens trädande i kraft synes, i överensstämmelse med vad de hörda myndigheterna därutinnan föreslagit, lämpligen kunna bestämmas till den 1 juli innevarande år.»

Departementschefen uppläser härefter omförmälda lagförslag av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, samt hemställer, att för det ändamål, § 87 regeringsformen omförmäler, lagrådets utlåtande över förslaget måtte genom utdrag av protokollet inhämtas.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Oskar Adelsonn.

Förslag

till

Lag

innefattande särskilda bestämmelser med avseende å upphävande av lagen den 5 juni 1909 (nr 53 s. 7) om uteslutande tills vidare av rätten att erhålla laga skifte inom vissa områden.

Härigenom förordnas som följer:

Lagen den 5 juni 1909 om uteslutande tills vidare av rätten att erhålla laga skifte inom vissa områden skall upphöra att gälla.

Har med tillämpning av kungörelsen den 5 juni 1909 (nr 54), innefattande ytterligare föreskrifter angående avvitrningen inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker, avvitrning så verkstälts, att skilda områden jämväl i inägor utlagts åt olika brukningsdelar inom byalag, enstaka hemman eller nybygge, då skall i fråga om laga skifte å skifteslag, inom vilket i samband med avvitrningen sålunda tillkommen ägoindelning förefinnes, vad i skiftesstadgan föreskrives om laga skifte å ägor, vilka undergått storskifte, äga motsvarande tillämpning.

Kommer laga skifte till stånd inom område, som avses i förenämnda lag den 5 juni 1909, må till skifteslaget hörande samfälld husbehovsskog icke i delningen intagas. Laga skifte å samfälld husbehovsskog må ej heller äga rum såsom särskild förrättning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1925.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 21 januari 1925.

Närvarande:

justitierådet SVEDELIUS,
regeringsrådet PALMGREN,
justitierådet CHRISTIANSSON,
justitierådet HÖGSTEDT.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 9 januari 1925, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas över upprättat förslag till *lag innefattande särskilda bestämmelser med avseende å upphävande av lagen den 5 juni 1909 (nr 53 s. 7) om uteslutande tills vidare av rätten att erhålla laga skifte inom vissa områden.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av hovrättsrådet Bertil Wieselgren.

Lagrådet lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet:
A. V. Stenkula.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23
januari 1925.*

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden THORSSON, OLSSON, SANDLER,
NOTHIN, HANSSON, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Nothin, anmäler lagrådets den 21 januari 1925 avgivna utlåtande över det den 9 i samma månad till lagrådet remitterade förslaget till lag innefattande särskilda bestämmelser med avseende å upphävande av lagen den 5 juni 1909 (nr 53 s. 7) om utslutande tills vidare av rätten att erhålla laga skifte inom vissa områden.

Föredraganden hemställer, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan anmärkning, måtte, sedan förslagets rubrik och andra stycke i redaktionellt hänseende undergått viss jämkning, genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Siegfried Matz.